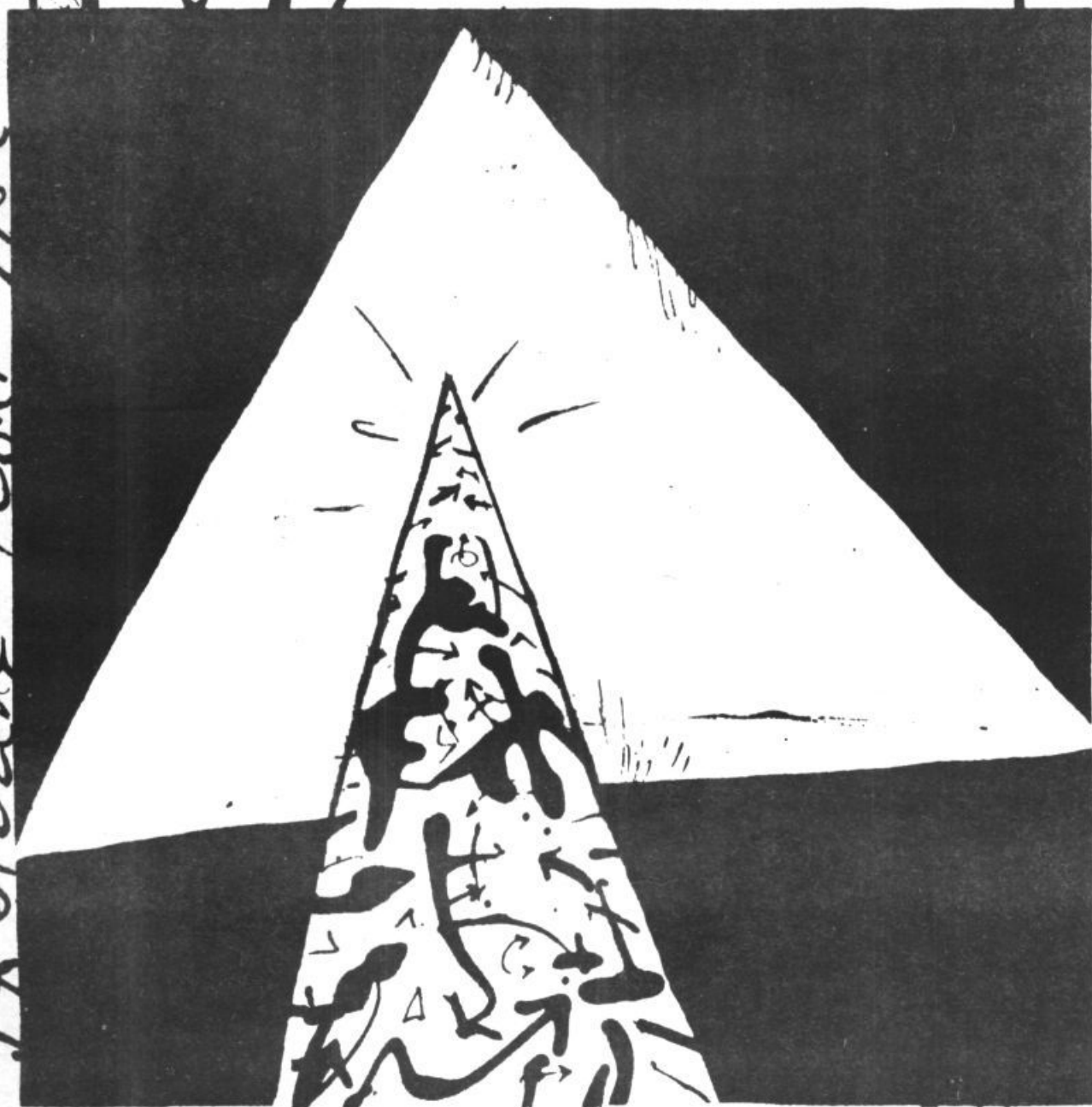


44 Horens Febr 1982



Bolletí-revista del Card, Centre Cultural de Sant Llorenç des Cardassar, carrer de Sant Llorenç, 36.

Febrer de 1982.

Número 67.

Director: Bartomeu Domenge i Amer.

Cap de Redacció: Josep Cortès i Servera.

COL.LABORADORS

Ignasi Humbert	Diez años
Antoni Sansó	Perquè?
Guillem Pont	Els quatre clotets
	Els primers deu anys
Gabriel Janer	De l'amor
Joan Rosselló	Es racó de sa padrina
	Batec
Pere Josep Llull	Ceràmica
	Biblioteca
	Batec
Josep Cortès	Escola Card
	Blavet
	Espipellades
	Crònica informal
Maria Galmés	Batec
	Prensa Forana
	Si lleu...
Jaume Santandreu	Desgràcies
Llorenç Galmés	El Ejército
Agustí Domenge	A la C.O.E.
Xesc i Miquel de ses Planes	Plugues
Ramon Rosselló	La bandera, l'escut...
Bartomeu Matamalas	La segona mort
Objectors	Lluita no violenta
Francesc Clapés	Jaume Clapés
Miquel Sureda	Esports
Guillem Quina	Tresoreria
Elisabet Nicolau	Distribució
Guillem Nadal	Portada

NOTA

Els articles apareguts en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus propis autors.

Dipòsit legal: 765-73

Edita: Centre Cultural Card.

Imprimeix: Apóstol y Civilizador (Petra)



No hi ha arcs de murta amb flors de paper de seda, als carrers; ni imposicions de patenes enflocades amb la bandera de l'estat; ni solemnes oficis previs al tradicional refresc a la Sala on la gent encorbada xerra-de-no-res; ni una bunyolada amb ball de pagès... però malgrat aquestes absències Flor de Card fa 10 anys. Molts? Pocs?, depèn. Alguns, potser més empesos pel desig que per visió de la realitat, li donaren un any de vida, i s'erraren deu vegades; d'altres, poc dolços de sal, li auguraren el temps de la il·legalitat i també s'erraren, com també -és d'esperar- que s'erraran aquells qui deien que duraria deu anys, perquè avui per avui el desig, la intenció i la força és per continuar la caminada.

I és bor fer una aturadeta, enc que sols sigui per passar el mocador pel front, per creuar uns breus i amigables mots mentre es desclorella una taronja, per mirar l'ample i frondós panorama que hi ha al davant i també per pegar una ullada, potser satisfeta i vanidosa al camí, a vegades tortuosos, que acabam de passar.

I és que aiximateix se n'acaramullen moltes de coses en deu anys! Coses escrites a les 2000 fulles, i sobretot coses que no són ni seran mai escrites perquè són -simplement- vivències i coneixaments personals.

Deu anys de feines amuntagades per una llarga llista de col·laboradors que han aconseguit que "sa revista" sigui dins la vila una entitat amb caràcter propi, una institució com ho és el Cardassar, sa Banda, el Card en Festa... i totes les altres, cadascuna dins el seu camp d'acció.

Ara per ara una institució que, a dir ver, ha caminat per paranyes en certs aspectes progressistes, de contra-corrent, éssent-ne conseqüents tot un aplec d'intoleràncies, d'adjectius fins i tot ignominiosos i d'incomprensions personals fins arribar a intents gairebé desesperats de desprestigi i marginació... Però... com va dir aquell, "si els subscriptors i l'àmbit de lectura augmenten per qualque cosa deu ser!".

Ah, això sí! Deu anys verjos d'ajudes estatals, verjos d'ajudes provincials, verjos d'ajudes locals, però rics en ajudes personals d'hores de dedicació.

Lectors, amics, curiosos i cerca-raons-per desprestigi, tots som poble i el meu desig és que em pogueu seguir llegint molts d'anys. Salut!

Aquesta és la llista de les cent cinquanta persones que han fet possible que Flor de Card sortís mensualment al carrer al llarg de deu anys. Potser n'hi manqui qualcuna -és bo de fer botar-se un nom sense voler-, però, si fa no fa hi som tots. Si sou del parer que "Sa Revista", en abstracte, no existeix, aquests noms que teniu abaix són la vertadera FLOR DE CARD.

Pere Aguilera
 Elisabet Alemany
 Margalida Alemany
 Pere Amat
 Gabriel Amengual
 Andreu Amer
 Antoni Artigues
 Associació de Pares
 Gabriel Barceló
 Gabriel Bassa
 Jaume Ballester
 Joan Ballester
 Margalida Bauçà
 Tomàs Bauçà
 Xavier Bornàs
 Francesca Bosch
 Miquel Brunet
 Vicenç Busquets
 Antoni Caldentey
 Joan Caldentey Galmés
 Joan Caldentey Soler
 Miquel Caldentey
 Llorenç Capellà
 Christian
 Francesc Clapés
 Josep Maria Corrales
 Josep Cortès
 Bartomeu Domenge
 Jordi Domenge
 Joan Domenge
 Joan Domenge Riera
 Joana Domenge
 Rafel Duran
 Bartomeu Estarrelles
 Aina Femenias
 Jaume Femenias
 Llorenç Femenias
 Bàrbara Ferrer
 Jaume Ferrer
 Joan Ferrer
 Felip Forteza
 Antoni Font
 Gabriel Frontera
 Gaspar Fuster
 Antoni Galmés
 Antoni Galmés Riera
 Maria Galmés
 Margalida Galmés
 Mateu Galmés
 Xisco Galmés
 Antoni Garau

Antònia Garcia
 Antoni Gelabert
 Aina Genovart
 Antoni Genovart
 Joan Genovart
 Joana Genovart
 Joan Gili
 Llorenç Ginard
 Antònia Girart
 Mateu Girart
 Ignasi Humbert
 Guillem Jaume
 Margalida Jaume
 Ramon Lladó
 Joan Lladonet
 Jaume Lliteras
 Aina Maria Llodrà
 Caterina Llodrà
 Guillem Llodrà
 Josep Maria Llompарт
 Antoni Llull
 Pere Josep Llull
 A. Mayans
 Antoni Massanet
 Bartomeu Massanet
 Lluís Massanet
 Bartomeu Matamalas
 Antoni Melis
 Antònia Melis
 Gaspar Melis
 Rafel Melis
 Caterina Mesquida
 Guillem Mesquida
 Jerònia Mesquida
 Pere Mesquida
 Maria dels Àngels Montero
 Guillem Nadal Riera
 Guillem Nadal Soler
 Pere Nadal
 Elisabet Nicolau
 Joan Nicolau
 Grup d'Objectors
 Pere Orpí
 Ferrand de la Ossa
 Bernat Parera
 Martí Pascual
 Sebastià Pascual
 Marià Pérez
 Climent Picornell
 Sebastià Pomar
 Maria Pons

Aina Pont
 Antònia Pont
 Guillem Pont Ballester
 Guillem Pont Ordinas
 Rafel Prohens
 Norat Puerto
 Mateu Puigròs
 Guillem Quina
 Antoni Quetglas
 Carme Quetglas
 Antoni Ramis Rebassa
 Joan Ramis Garcia
 Joan Riera Bauçà
 Antoni Riera Fullana
 Antoni Riera Melis
 Josep Rigo
 Sebastià Rigo
 Antoni Riutort
 Caterina Roig
 Joan Roig
 Magdalena Roig
 Joan Rosselló
 Maria Rosselló
 Martí Rosselló
 Miquel Rosselló
 Ramon Rosselló
 Antònia Salas
 Jaume Salas
 Maria Salas
 Antoni Sansó
 Jaume Santandreu
 Joan Santandreu
 Joana Santandreu
 Josep Segura Salado
 Antònia Servera
 Àngela Soler
 Bartomeu Soler
 Gaspar Soler
 Margalida Soler
 Caterina Sureda
 Margalida Sureda
 Miquel Sureda
 Antònia Tous
 Francesc Tous
 Francesc Umbert
 Pere Vaquer
 Jaume Vidal Alcover
 Camarada Vladimir



LA IMPORTANCIA DE CUMPLIR

DIEZ AÑOS

Aún no hace muchos años que la alta sociedad tenía por costumbre vestir de largo a sus hijas, y en algunos casos también a sus hijos. Para ello se organizaba un baile expresamente, esto ocurría al cumplir la mayoría de edad. Hoy la costumbre ya ha entrado en decadencia, y estos bailes de sociedad ya casi han desaparecido.

También las publicaciones periódicas suelen festejar sus aniversarios, y los celebran porque hoy por hoy es una verdadera odisea mantener la publicación durante un año, ya que son muchas las que no pueden llegar a la media docena de números, y eso siempre a un nivel de explotación comercial.

Por ello se debe considerar una verdadera gesta que una revista de carácter local y sin subvenciones del Estado, haya llegado a su décimo aniversario gozando de buena salud. Esto es lo que celebra FLOR DE CARD. Diez años de estar al pie del cañón, tratando de hacer la historia de cada día, diez años de ilusiones de sinsabores, de alegrías y desencantos, vertidos en esas páginas de FLOR DE CARD, a veces polémica y otras insulsa, equivocada unas veces, acertada otras, pero siempre con el afán de servir a la comunidad, porque ésta era y es la misión que le designaron al nacer, hace diez años. Se habrán podido equivocar las personas, pero no la revista. No nos gustará lo que escriben algunos colaboradores de la revista, pero esto no puede descalificar a la revista, porque Flor de Card está muy por encima de los redactores, las personas pasan y la revista queda, por tanto aquellos que quieran utilizar la revista para sus fines personales, están utilizando un bien común, porque FLOR DE CARD, al cumplir diez años, cumple su mayoría de edad y entra a formar parte del bien común y tiene unas obligaciones que cumplir, y entre éstas está la de servir lo mejor que sepa a la comunidad a que pertenece.

Flor de Card, por la importancia de la misión que tiene que cumplir debe exigirse: honestidad, flexibilidad e imparcialidad, amén de un lenguaje fácil que llegue a los lectores de una manera nítida y sin las formas abstractas que puedan inducir a confusión, porque el uso del abstraccionismo sin medida es una clara manipulación de la historia, y el pueblo no quiere que le manipulen, ni a él ni a su historia,

por cotidiana que sea, porque la historia es siempre la historia, tal como es, no tal como quisiéramos que fuera.

Enhorabuena a Flor de Card en éste su décimo aniversario, y que siga cumpliendo aniversarios siempre al servicio de la comunidad. Repito, enhorabuena, por muchos años y felicidades, Flor de Card.

Ignasi Humbert

ACRISTALAMIENTO
DE VIDRIOS Y ESPEJOS

Cristalería
San Lorenzo

Calle Mayor, 71
Teléfono 56 92 11

PERQUÈ?

Perquè el recaptador d'imposts d'ara ha de demanar resguards dels anys passats?

Perquè no fan els regidors lo que digueren que farien amb els seus sous?

Perquè n'hi ha que en lloc de donar la cara prefereixen embrutar el poble de pamflets?

Perquè l'Ajuntament d'avui i els governants s'assemblen a uns altres que teníem?

Perquè posen tantes traves a aquest punyetero pont que volen els carrioners?

Perquè el nostre batle és tant mal de trobar?

Perquè hi ha gent tant poc seriosa que enfronta l'altra gent en qüestions de llengua, bandera, cultura,...?

Perquè després de tants de morts encara segueixen trobant empreses que adulteren els seus productes?

Perquè hi ha tants de civils esperant judici militar, i nosaltres, els civils, no podem jutjar els militars?

Antoni

Mira quines casualitats! A vegades el capet, o si voleu, la magrana, enfila pensaments sense manar-l'hi, com és ara aquest:

¿Com deu ésser que la gent, alguna gent, de la vila ha hagut de mester deu anys per canviar sa opinió enfront de "la revista"?

Si. En conec més d'un que fa deu anys deia que era insuportable i no sé quantes coses més, i avui diven que té coses bones, però que a vegades s'afica on no fa cap falta.

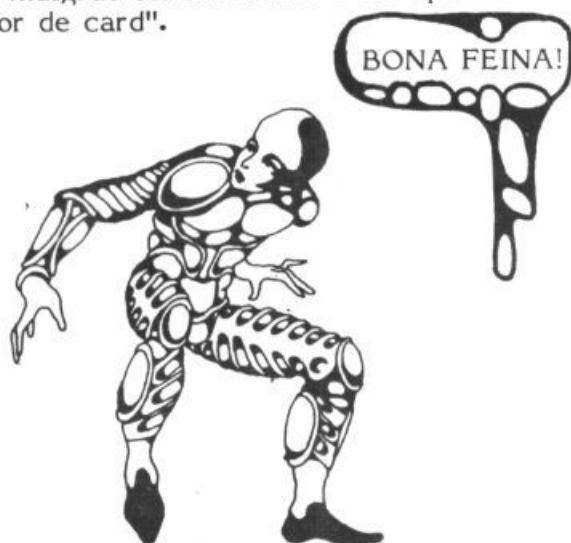
(I d'altres que deien que era extraordinària i avui diven just el contrari).



No puc acabar de sortir de l'admiració, al veure la profunda tasca realitzada per això que en diven "quaranta anys d'obscurantisme" en relació a l'ús i drets de la nostra llengua.

Hi ha que veure la intolerància, els prejudicis i la inconsciència que regnen i dominen el pensar i fer de la gent normal, de poble, com tu i com jo.

I això malgrat els snobismes i les aportacions de "flor de card".



L'altre dia vaig disfrutar com una vaca al bell mig d'un cap verd. Parlàvem de la revista amb gent externa que també en fa, i no s'aturaren de lloar "flor de card" i la tasca realitzada p'en Pep Mosca en aquest proppassat primer exemplar amb tècnica offset.

I vaig disfrutar perquè vaig recordar la necessitat personal d'aquelles llargues nits de la primera etapa, on algú m'animava a seguir la tasca; i perquè per un moment em vaig posar dins la pell d'en Pep i...

i que ho és de bona, adesiara, una cullerada de mel malgrat sigui -casualment com quasi sempre- de gent externa!



MÉS CANVIS

"Jo, pas de Sant Llorenç".

Ahir era aquesta una frase que em feia pujar una glopada de sang al cap i m'omplia d'indignació. ¿Com pot passar una persona, encara jove, del poble -gent- que l'ha vista néixer i créixer? ¿Com és possible que a una persona no el captivi tot el que neix i creix en el seu poble?

"Jo, pas de Sant Llorenç".

Avui començ a entendre raons i a veure que no tot amor ha d'esser concret i passional, i a creure que hi ha maneres i maneres d'estimar i/o no estimar un poble.

"Jo, pas de Sant Llorenç".

Potser demà, qui ho sap! em faré meva aquesta frase.



Guillem Pont

PRIMERA ÈPOCA

En consemblança amb el humans, la paternitat d'una revista sempre pot ésser camp d'especulacions; qui hi va posar els espermatozous? Qui en va tenir la idea?... Per tant com ve deixar una mica de banda aquests paranyes llenegadissos. Com a cosa certa en diven que ja era fetus quan a la segona festa de Nadal de l'any 71 s'inaugurà el Club Card, però... la data encara més certa n'és el meu naixement: fou el febrer del 72, amb tendres i delicats perfums de flor d'ametler.

A diferència d'altres publicacions ni tan sols em feren número de presentació, vaig sortir ja amb el número u a l'esquena, i, de tanta gent que m'aguantava, en aquelles saons, pareixia que no m'havien de deixar tocar mai amb els peus a terra (amb el temps, emperò, en vaig pegar de travalades!).

Qualsevol haguera dit que em volia menjar el món i la bolla ("medio de expresión", "vehículo de cultura y palestra literaria" i no se quantes paraules més), i ja en el primer balbuçig, en el primer número, vaig encetar un aspecte del meu ésser que a la llarga m'havia de portar gairebé tots els malsdecaps. Faig referència a l'aspecte de crítica concisa, primer mitjançant allò que anomenarem "punxades" i ara amb les "espipellades".

Molta de gent, quan vaig néixer, va venir a veure'm i a donar l'enhorabona als meus pares, tal com pertoca; fins i tot alguns em donaren ésser, com el recordat i enyorat Mossèn Guillem Pont Ordinas, sempre jove (per això signava els seus articles amb "Alevin") i sempre disposat a recolzar idees alienes.

Just fullejant els primers mesos de vida, hom se'n pot adonar de que el meu ésser no era res i ho era tot alhora, una mescladissa d'idees, d'objectius, de col.laboradors, de... on tot-hom s'hi sentia més o menys bé.

Però ben prest alguns se sentiren punxats d'un no-res. Es poden imaginar, ara, enfados per coses com: (?)

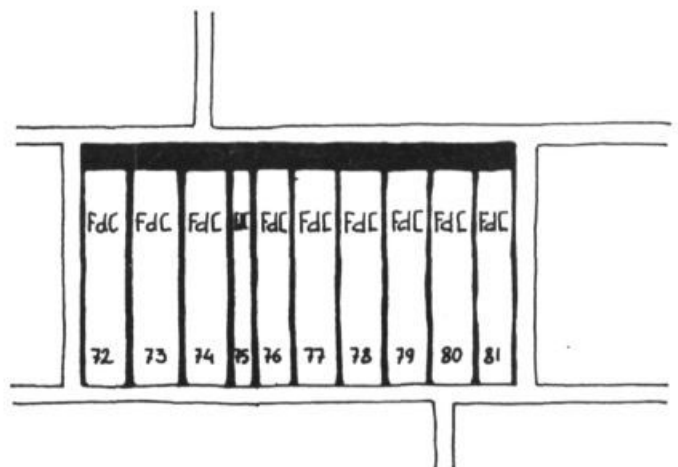
"Que arrabassaren ets arbres de sa Placeta tots ho sabem. Lo que encara no hem vist mai, és que n'hi hagin tornat sembrar".

Això avui ens faria rialles, però llavors... llavors sa gent (poca) s'enfadava i xerrava, i deia -sense cap mena de fonament- que els qui deien això eren comunistes (i llavors els co-

munistes-banyeta-verda solien romandre dins la presó). I les autoritats -enteses en sentit general- (també es podria dir "gent bona", o "gent amb algun tipus de poder", o ...) s'enfabiolaven per no-res, per un arbre, per reivindicar el nom del poble, per dir que la construcció del pont del torrent del Camp Rodó s'allargava massa, per dir que era injust no tenir la gent assegurada,... i la gent s'enfada de tal manera que, els enfados, motivaren dues o tres "juntetes de coordinació". Què era això? Idò que es reunien dins el despatx del batlle els col.laboradors "conflictius" de la revista amb el batlle, secretari i tooots els regidors i ja us podeu imaginar el què passava i de quina manera sortien els "col.laboradors" (Personalment sols record el sarau que s'armà quan vaig intentar entrar un magnetòfon a la primera "junta" i la crònica -irònica i secreta- que de la segona en féu na Jerònia d'es Pou Vell).

Bé, la qüestió és que als catorze mesos de vida morien les "punxades" i neixia el "plomall" una secció de cosetes curtes i no crítiques.

Paralelament neixien i morien seccions, encetaven i deixaven col.laboradors i rodadors de la vella Rex-Rotari i m'anava perfeccionant tècnicament, fins arribar a cimes inusitades dins el marc d'aquest sistema d'impressió.



Més d'una vegada m'he demanat ¿perquè? s'enfadava la gent amb aquelles simples i ximplés punxades, i només hi trob una explicació lògica: la gent s'enfadava no pròpiament pel que es deia (no eren més que pardalades), sinó per que per primera vegada en la història de la vila n'hi havia que gosaven "dir públicament", és a dir, escriure sobre el que no els agradava.

I si abans l'objectiu de les ires foren les pun-

xades, a partir d'ara serien els articles, com és ara aquell "bufa que bufa" (abril, 73), que armà tot un sarau d'acusacions i disculpes de no dir; o un "sin comentarios" (a dir ver motivat perquè no hi havia més paper) a un dels acords del Consistori que el secretari ens passava per a la transcripció.

Tanmateix tot era per demés, qualsevol excusa era bona per moure sarau, perquè "sa revisita" ja tenia l'etiqueta penjada: "contestatària" (en el millor dels cassos).

D'altra banda, i en un altre ordre de coses, a l'octubre del 73 i amb motiu d'aquella torrençada que féu beure a la força a un bon grapat de cases (Déu meu, que no torni; que ara encara seria pitjor) comença una secció que podríem anomenar "temes", on es tractava de parlar d'una cosa de la manera més ampla possible, i sortiren: "Ses monges" (gener del 74), "El Castell de la Punta de n'Amer" (març del 74), "Els nostres balls" (març del 74), "Sa Banda"... i a l'abril del 74 aquell extraordinari en motiu de la Setmana Cultural en honor a Mn. Galmés...

I un altre sarau -d'un no-res i que s'allargaria fins al desembre- al maig del 74. Aquesta vegada amb l'Escola, degut al canvi de nom no realitzat i a la retolació just acabada de fer i... un número que realment féu tremolar als meus col.laboradors fins al punt que les revistes no repartides foren amuntagades, fermades i amagades. El motiu? Gairebé sense adonar-nos havíem transcrit una entrevista al cantautor Raimon on entre d'altres coses parlava de revolucions i altres herbes en uns moments de forta repressió (no feia molt, si no vaig errat de comptes, que havia mort Carro Blanco) i on, per manco, alguns periodistes romanien a la presó. Sortosament les autoritats locals passaren d'aquestes coses, o no llegien la revista... perquè sinó Déu sap on seríem ara!

Però tanmateix l'ambient era massan tens, gairebé irrespirable (les editorials potser il·luminin aquesta apreciació) i una excusa qualsevol (una carta de la Directiva del Card a l'Ajuntament mostrant sa disconformitat amb les obres del Pou Vell) motivà l'expulsió del Club Card del, fins llavors, local social.

Jo, encara que joveneta, era ben conscient de la meva responsabilitat en aquest fet que, junt amb altres causes, motivà un parèntesi ben curiós: no sortia al carrer, però adesiara es publicaven una vintena de números que es repartien als col.laboradors més atracats al meu ésser. Aquest parèntesi començà al juny del

75 -amb el número 7 legal, car abans, a més, érem "revista clandestina"- i durà fins al gener del 77.

Ja se sap, la pubertat, que coincideix, poc més o manco, amb el neixement del pèl a les aixelles i allà baix, és moment de forta crisi íntima i emocional, però... tots l'arribam a su-perar.

Guillem Pont, en nom de "Flor de Card"

(Continuarà)

plancha y pintura

talleres

SON TORRENS

T. 537307

MURO

BANCO ESPAÑOL DE CREDITO

BANESTO

La mayor empresa bancaria de España
a su servicio.

- *Listas de boda
- *Lámparas
- *Electrodomésticos
- *Objetos de regalo

ORDINAS FEBRER

Mayor, 22 - Tel. 569100
SAN LORENZO

DE L'AMOR

EN ELS CONTES DE FADES
I EN EL CANÇONER

Indagar fins a quin punt la literatura popular ha tipificat les relacions amoroses dels nostres pobles és un treball necessari que descobriria les arrels més profundes d'una part ben substancial de la nostra vida col·lectiva. Descobriria per una part la tradició que s'oculta rera les facècies amoroses que el poble ha explicat durant segles en forma de corrandes, de romanços i trobos o de rondalles i, per altra part, destriaria les formulacions d'amor que, tot servint-se de la creació artística, el poble ha proposat com a model.

És ben natural que rera l'obra d'art, sigui la que sigui, hi ha sempre un pensament -una ideologia-, que cerca transmetre's a través del canal escollit. Fins a quin punt el canal és capaç de modificar el contingut ideològic que transmet constitueix un problema que desborda els límits d'aquest treball; però que no voldria haver deixat d'apuntar, ni que sigui tan sols com a testimoni de la preocupació per una qüestió que ens afecta. La pregunta vindria formulada amb aquestes paraules: ¿L'obra d'art, a través del seu missatge pròpiament artístic, modifica d'alguna manera el contingut ideològic que canalitza? Particularment hauria de respondre d'una forma afirmativa, perquè no em sembla el mateix missatge aquell que m'arriba fredament sota la formulació d'un ordre o el que m'arriba pels camins de l'enginy i de la creativitat. No vull, emperò, afirmar rotundament, ara, que el medi és el missatge; sí, que el medi modifica d'alguna manera el missatge i el condiciona. Quan el poble ens ha explicat poèticament uns determinats esdeveniments, una història d'amor posem per cas, ho ha fet amb la intenció de conduir-nos vers uns sentiments concrets, cap a una visió particular del problema, en el millor dels cassos al servei de l'home, al servei de la dignitat humana.

Recentment l'escriptor suís Denis de Rougemont ha explicat en un bell assaig sobre el mite de Tristan i Isolda (1) el concepte que l'occident d'Europa ha tengut de l'amor, tot remuntant-se als seus orígens religiosos, i com aquest concepte es va estendre arreu del món occidental mitjançant l'heretgia dels càtars que escampaven -ben segur que involuntàriament- els trobadors, pels camins de la poesia cortesana. Un concepte d'amor lligat a la mort, de la felicitat, profundament unit a la dissort.

Un concepte d'amor que sorgeix llunyanament, que es perd dins el fum de la història, que es construeix per sedimentació amb els materials que aporta la roda dels temps i el desgavell dels segles. Un concepte d'amor construït a partir de la més variada i diversa procedència dels elements que l'organitzen. Des de l'Orient a l'Occident, un seguici de pobles i cultures determinen la nostra vida, els usos i costums dels homes d'aquests pobles.

L'amor platònic, del que avui hom coneix els seus precedents orientals, és precisament encara ara, un somni remot, un somni de l'Orient sobre les nostres vides. Un somni venturós i bell que ve a explicar-nos -tal com havia explicat el vell Empèdocles -que l'amor és sempre una força que uneix i armonitza els elements que hi juguen, un principi -diria Plató en el Fedó- d'unitat, una aspiració suprema de bellesa i de perfecció. L'amor és un deliri, una inspirada i profunda folia, el millor i més important dels deliris: "Cantava l'ocell en lo verger de l'Amat. -Va escriure el gran enamorat, foll d'amor, el mestre Ramon Llull en el Llibre d'Amic i Amat- Venc l'amic, qui dix a l'ocell: -Si no ens entenem per lleguatge, entenam-nos per amor; car en lo teu cant se representa a mos ulls mon amat". És un gran deliri l'amor platònic o neoplatònic de Ramon Llull, capaç de sublimar les profundes exigències del seu foc, de la seva passió, del seu amor encès.

Perquè encès és l'amor, com foc que crema. Diuen les cançons del poble:

Dins un foc abrasador
hi tenc lo meu cor que em crema,
i tu encara hi poses llenya,
branca i qualque tió. (2)

O aquestes altres:

Dins un foc abrasador
està es cosset d'en Guiem;
si se crema que se crem,
que se crema per amor.

Estava que m'abrasava
de l'amor d'un jovenet;
com més bevia més set;
s'aigo no m'assaciava. (3)

L'amor és un foc encès. Un foc que crema. Un foc que es perllonga fins a les relacions sexuals. El cançoner eròtic n'és ple d'exemples:

L-hi tocava, l'hi tocava
i ella que no deia res.
Jo el tenia més encès
que un forn de calç que cremava.

¿Quina extranya força amorosa té la mirada que obligà al poeta anònim a escriure, tan pròxim a Gutierre de Cetina, aquesta estrofa?

Vós que amb so mirar matau,
matau-me sols que em mireu,
que m'estim més que em mateu
que viure si no em mirau. (4)

Un tòpic, aquest de la mirada, que ve de lluny i que han recollit els poetes cultes. Una altra cançó insisteix sobre aquest punt:

Dos que amb so mirar s'entenen,
que se parlen d'amorós!
Jo veig per mig d'aquests dos,
ullades, que van i vénen. (5)

La mort d'enamorança, un tema tan bell i tan estimat pels poetes romàntics també hi és en la poesia popular:

Si no t'alcanç, joveneta,
pens que em moriré d'amor:
me'n pren com lo ginebró,
qui mor amb la fulla estreta. (6)

I aquesta altra:

Quan l'amor m'haurà menjat
la carn i el moll dels ossos,
encara en romandran trossos
que vos tendran voluntat. (7)



O aquesta, que recorda els afanys i l'enginy de la reina Penélope per desfer-se de l'enamorat que no vol acceptar:

Una fadrina brodava
però ho tornava desfer,
per tenir feina que fer
quan l'estimat hi anava. (8)

L'enginy de la jove és allò que ens explica la cançó. I, potser l'enginy és una de les proporcions més suggestives que ens plantegen els contes de fades. Enginyosa fou n'Espardenye-

ta i se casà amb el rei. Enginyosa hagué d'esser Scheherazade, l'heroïna central de Les mil i una nits, el fabulós tresor de la literatura arab.

Cada matinada en trencar l'alba, Scheherazade interrompia el seu relat en el moment més apassionant de la història, amb la finalitat de que el rei, desitjós de conèixer tot el que seguia, esperàs amb impaciència la nit següent. El rei Schariar era un home profundament desenganyat per les dones i nodria contra elles un sentiment obscur de venjança, perquè la seva esposa preferida li havia estat infidel amb un esclau. Assegurava que mai més no s'enamoraria de cap dona. Cada nit s'emportava al llit una jovençana i el dia següent la feia matar sense remei. Scheherazade era la filla del visir d'aquell rei. Era llesta i decideix establir un pla: guanyar temps amb la finalitat d'exercir la seva influència sobre el rei i salvar la seva vida i la de les altres jovençanes que havien de seguir-la. El seu mètode: explicar-li un conte cada nit, reservant-se la relació del final per l'endemà.

Rera aquest pla, s'hi amaga, emperò, l'íntim secret de Scheherazade: l'esperança que, amb la influència de la seva personalitat i la gràcia de les històries que pensa explicar-li, farà baratar l'opinió del rei sobre les dones i li fugirà la por d'esser enganyat. Per no revelar el seu secret, Scheherazade prega al rei; abans de dormir-se, l'autorització perquè vingui la seva germana petita, perquè essent la darrera nit de la seva vida, vol explicar-li un conte, com era el seu costum totes les nits. El rei li concedeix aquesta gràcia i, una hora abans de l'alba, Scheherazade comença a explicar-li el seu primer conte, però l'interromp quan el sol s'aixeca. Tal com ell s'havia proposat, el rei estava tan apassionat per la història, que volgué conèixer l'acabatall. I va dir-se: "Esperarem a demà. Ja la faré matar quan m'hagi explicat el final de la història". Però aquesta mateixa escena va reproduir-se durant altres mil nits. El rei i Scheherazade ja s'estimaven. I el rei havia abandonat aquell sentiment que tenia contra la vida.

Aquesta conclusió del conte central de Les mil i una nits és, segons Bettelheim (9) la prova millor del poder dels contes de fades. Un poder capaç de transformar una actitud contra la vida en un amor a la vida, i hofan pels camins de la meravella, de l'encanteri i de la màgia.

Gabriel Janer Manila

(Continua a la pàg. següent)

(Ve de la pàg. anterior)

NOTES

- (1) ROUGEMONT, Denis de
El amor y occidente
Kairós. Barcelona, 1978
- (2) MOLL, F. de B.
Cançons populars mallorquines
"Les illes d'or" Nº 4
Mallorca, 1934 (pàg. 16)
- (3) Ibidem (pàg. 18)
- (4) Recollida pel P. Rafel Ginard al
Cançoner Popular de Mallorca
Tom I. Editorial MOLL (Nº 763)
Ciutat de Mallorca, 1966
- (5) MOLL, F. de B.
Op. cit. pàg. 18
- (6) GINARD BAUÇA, R.
Op. cit. cançó nº 733
- (7) MOLL, F. de B.
Op. cit. pàg. 24
- (8) L'he sentida cantar a Algaida, moltes vegades a
la meva gent.
- (9) BETTELHEIM, B.
Les mille et une nuits
Introduction. Seghers.
París, 1978

Es racó de sa padrina

Quan jo pens i torn pensar,
de pensar casi torn loca;
me vols dir quin dol me toca
de sa sogra de s'al.lota
que festeja es meu germà?

A quinze anys ses bergantelles
encara són ratolins,
i en conversar amb fadrins
tornen rates tragineres.

Què he de fer de l'arbre veure
i d'es fruit no en puc menjar;
què he de fer de festejar
i sa sogra no em pot veure?

* Un homo no és més que un homo enc que
dugui dos capells.

* Fa més renou un que crida que cent que ca
llen.

* Val més fer rots que badais.

LLOM AMB COL.-

Vos oferim aqueixa recepta de cuina que hem
trobat a un almanac de l'any 1971. La copiam
tal com està:

"Hi ha una mala fi de receptes que duen a-
quest nom, i segurament casi totes són bones
si se saben preparar amb gust. Sa que posam
aquí permet obtenir bons resultats sense mas-
sa feina.

Feis taiades d'es llom i donau-los color. Bu-
lli sa col i en feis una espècies de pilotes
de forma semblant a croquetes, enfarinolau-
les i passau-les per sa pella. Després capolau
ceba forastera, grell, tomàtiga i herbes i do-
nau color a tot això dins una greixonera. Quan
trobareu que comença a estar bé hi compo-
neu ses taiades de llom i quan hi faltará poc
per esser cuit hi afegiu ses croquetes de col.
Es llom, sa salsa i ses croquetes de col han
de coure amb poc foc i amb sa greixonera ta-
pada".

(Almanac per a l'any 1971. Fundació C. Bau-
ça. Felanitx).

Joan Rosselló



carpintería

HERMANOS FEBRER

Cra. Son Servera, 26
Tno. 56 90 74

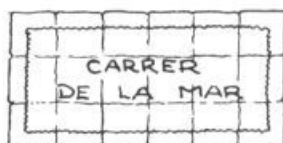
SAN LORENZO



CERÀMICA

Com a notícia de darrera hora, es poden anunciar ja les dates del curset de ceràmica que es farà a la Biblioteca Municipal Salvador Gal·lès. Començarà el dia 27 de març. La segona sessió serà el dia 3 d'abril, la tercera el 24 d'abril, i acabarà el dia 1 de maig. O sigui, les quatre sessions són en dissabte, i l'horari de 10 a 1. En aquest curset es realitzaran les plaques d'alguns carrers, els que han de canviar de nom. Per això és gratuït i patrocinat per l'Ajuntament. El dirigiran dues professors del taller de ceràmica "Sa Terra" i l'assistència és limitada a un màxim de trenta persones. Els que vulguin apuntar-se al curset ho poden fer a la Biblioteca.

P.J.Ll.



PEP BLAU

FERRER MECÀNIC

Carrer Ferrocarril, 1

SON CARRIÓ

CLINICA VETERINARIA

T. 554265

Hernán Cortés, 3
MANACOR
HORARIOS M. M. J. V. 6 a 8 tarde
CONSULTA S. 11'30 a 1'30

Burgues, s/n.º
(detràs parque municipal)
Tel. 58 15 79
FELANITX
HORARIOS L. M. M. J. 6 a 8 tarde
CONSULTA D. 11 a 1

LA EQUITATIVA

fundación rosillo

SEGUROS

Cardassar, 17



Calle Sureda, 1
Tel. 570624

BLAVET

El Dijous Jarder, com cada any, els mestres i al.lots de l'Escola donaren punt per poder tenir més temps d'anar a fer el tradicional trull pels carrers.

Però l'Ajuntament, defensor de l'ordre i de la disciplina (recordau lo de n'Esteve?) i de la netedat (fixau-vos en els carrers de prop de l'Escola), va prohibir a les botigues que venguessin blavet.

Això es diu conservar les tradicions i les festes populars!

Màles llengües diven que, com a bon socialista, ho va fer perquè no pot sofrir el color blau.

Cap com aquesta!

Josep

El dia 1 d'abril la Biblioteca iniciarà el servei de préstecs. Aquest és un dels serveis bàsics de qualsevol biblioteca: tothom qui vulgui, després de complir amb uns requisits previs, podrà dur-se'n un llibre i tenir-lo durant un temps màxim de 15 dies, que podrà ésser ampliat si és necessari. La col·laboració de tots és necessària per al bon funcionament d'aquest servei i de la Biblioteca en general; depèn del tracte que es doni als llibres, la seva conservació en bon estat.

Per a fer ús d'aquest servei de préstecs, caldrà que cada u es faci el carnet de lector, amb la presentació del D.N.I. i una fotografia normal de carnet. En principi el servei de préstecs està destinat als majors de 14 anys.

També està programat un curs de ceràmica semblant a la sessió que es va fer el dia 14 de novembre (organitzada per la Caixa de Pensions). Aquella sessió va ésser molt interessant per a la majoria dels assistents i per això ara s'organitza un curs de quatre sessions, atès que una única sessió de tres hores es va considerar insuficient.

Volem presentar a continuació alguns llibres, sols amb l'objecte de fer conèixer una mica allò de què disposa el lector a la Biblioteca. Tots els llibres que figuren a continuació són de pedagogia i psicologia. Els quatre primers són en català; els dos darrers en castellà. Un poc de comentari suggereix el contingut del llibre, encara que de manera incompleta.

*** EL VOSTRE FILL.** Puericultura per als pares. Joan Ripoll, Joaquim Ramis, Ramon M. Callen. Barcelona. Ed. Laia, 1980.

El llibre estudia la personalitat total del nen i el seu medi ambient i planteja les seves necessitats físiques i psíquiques: necessitat del calor, d'alimentació, de moviment, de descans, d'higiene; necessitats socials, psíquiques, d'educació, etc.

*** EDUCACIÓ PSICOMOTRIU. JOCS AL PARVULARI.** Pepa Òdena. Barcelona: Rosa Sensat/Ed. 62, 1980.

Presenta 62 fitxes d'educació psicomotriu pensades de cara als nens de 3 a 6 anys. Cada joc treballa unes determinades funcions, que són molt diverses: coordinació, dinàmica global, atenció, equilibri, ritme, memòria, etc.

*** PSICOLOGIA DEL PRE-ADOLESCENT** (2ª etapa d'EGB). Luisa Fernández, Jaime Funes, Antoni Pellicer. Barcelona: Rosa Sensat/Ed.62 1980.

Aquest llibre estudia les característiques del noi i de la noia de tretze, catorze i quinze anys (darrers cursos d'EGB i primers de formació professional i BUP).

Alguns punts del sumari: canvis anatomo-fisiològics (fatigabilitat i excés d'energia), desenvolupament intel·lectual, el "jo" del pre-adolescent (l'autoafirmació), l'adult i el pre-adolescent, emotivitat i sexualitat (educació sexual...), el grup pre-adolescent, l'orientació professional, la iniciació al consum de drogues, les dificultats escolars,...



*** PROBLEMES NORMALS DE LA CONDUCTA INFANTIL.** Felipe Yaikim B. Barcelona. Rosa Sensat/Ed. 62, 1980.

Aquesta obra informa sobre una sèrie de problemes de conducta molt freqüents en la vida familiar i escolar de l'infant: l'agressivitat, la timidesa i l'aïllament, l'adquisició d'hàbits i els seus problemes (la son, fosc i temor, l'alimentació, la higiene personal, el problema del control d'esfínters), el desenvolupament sexual, l'educació sexual, fantasia i imaginació en el nen, la mentida infantil,...

*** GUIA PRACTICA DE MI HIJO.** De la concepció a la adolescència. Dr. R. Gilly. Bilbao. Ed. Mensajero, 1973.

Llibre molt ampli, de temàtica molt diversa: -L'espera (l'embaràs, el nen durant la vida fetal, l'herència, el naixement del nen).

-Del naixement als dos anys (el nadó, desenvolupament físic, higiene, alimentació, desenvolupament psico-motor).

-El nen de dos a sis anys (higiene, malalties, el desenvolupament psicològic).

-El nen de sis a dotze anys (problemes psicològics, conseqüències psicològiques de l'escolarització).

-L'adolescència (la pubertat, maduració psicològica).

-Els problemes permanents (les dificultats familiars i el nen, el sentit del perill, el nen es-

querrà, les vacunacions, l'oftalmologia, les ac-
titats físiques i l'esport, les atencions den-
tals).

* QUE HACER CON VUESTROS HIJOS. Char-
les i Laura Robinson. Bilbao. Ed. Mensajero ,
1975.

Heus aquí alguns temes d'aquest llibre: l'edu-
cació comença el mateix dia del naixement ,
alerta als capritxos, que aprenguin a menjar
de tot, quin ambient donau als vostres fills? ,
autoritat i llibertat, l'art de castigar, l'art de
premiar i d'animar, comprendre'ls, col.labo-
rau amb el col.legi?, iniciació sexual, els sus-
pensos, les notes, el vostre fill diu mentides ,
el vostre fill ha robat, els padrins, que apren-
guin l'ús del diner, orientació professional, el
temps lliure, la televisió, amistats, el cinema,
vestits, excursions, esport,...

P.J.Llull

Batec

Dia 4.- Comença es curset d'higiene i segure-
tat en el treball a sa Biblioteca amb una xer-
rada sobre socorrisme i primers auxilis.

Dia 5.- Arribada dels Reis organitzada per
s'Ajuntament. Han repartit ses joguets da-
munt es Lloc Sagrat.

Dia 11.- Segona xerrada sobre manutenció i
maquinària.

Dia 16.- Després de sa missa hi ha hagut re-
picada i encesa d'es fogueró de sa Plaça No-
va. Des cap d'un poc ha sortit Sant Antoni
amb una comparsa de sonadors fent es primer
ball davant es fogueró de sa plaça. Llavors
han visitat ets altres foguerons i han sonat i
cantat i ballat davant cada un. S'Ajuntament
feia un present a cada fogueró. Ha acabat la
feta amb un ball de bot a sa Plaça Nova.

Dia 17.- Festa de Sant Antoni. Beneïdes molt
animades. Hi ha hagut molta participació de
carrosses i altra gent que anava a peu. Sa
Banda de música no ha sonat.

Dia 18.- Es tema de sa conferència d'aquest
dia va ser electricitat i insecticides.

Dia 25.- Acaba es curset amb una xerrada so-
bre seguretat en es treball i un refresc per a
tots ets assistents, a sa mateixa Biblioteca
Municipal.

DENOUS

Naixements

Maria Dolores Vargas Vargas, dia primer.

Miguel Cánaves Veny, dia desset.

Gabriel Roig Riera, dia vint-i-u.

Maria del Carmen Gascó Jaume, dia 24.

Mónica Mascaró Agudo, dia vint-i-sis.

Ana Maria Llinás Sureda, dia vint-i-vuit.

Defuncions

Maria Rosa Galmés Galmés, el dia dotze.

Noces

José Eugenio Nieto Díaz amb Maria Soler Ser-
vera, el dia 16.

Maria Galmés
Pere Josep Llull
Joan Rosselló

DESGRÀCIES

Aquesten són algunes de les coses que per a
mi serien una desgràcia:

Tancar els ulls davant una misèria.

Quedar-me tranquil davant una injustícia.

Humiliar un pobre.

Deixar de ser exigent amb el qui estim.

Callar per por al ridícul.

Vendre'm per doblers o influències.

Canviar de camisa política.

Deixar de viure amb els de baix.

Enlluernar-me amb el poder.

Arribar a ser bisbe.

Aprendre a fer volteres per dir les veritats.

Deixar de ser contradictori.

Jutjar la vida dels altres.

Escriure un llibre en castellà.

Pensar que la parella és l'única manera d'es-
timar-se.

Creure que Déu és com el pinten els cape-
llans.

Perdre la fortor.

No rebre crítiques de ningú.

No poder sortir de viatge.

Morir al llit.

Ficar-me dins un confessional.

Tenir tota la raó.

Desconfiar d'un amic.

Creure que no es pot fer res amb el nostre
Poble.

Tudar saliva amb els qui no volen dir catala-
na a la nostra llengua.

Fiar-me de les promeses dels polítics.

No veure que els tribunals de justícia són un
joc.

Deixar de dormir per una beneitura.

Robar-te el temps per llegir-me.

Jaume Santandreu
Ciutat, febrer de 1987

Estant jo assegut a un balancí de Sa Rectoria amb una revista a sa mà, se va estrevenir que va entrar una velleta que cercava el senyor Rector. Quan vàrem haver intercanviat ses salutacions de rigor, ella, que no acabava d'estar segura de qui era jo, m'en flocà aquesta:

- "Vostè deu esser es batle, no és ver?"

Ràpidament vaig fer ús de tots es meus mals noms particulars, tant de part de pare com de part de mare per mirar de desfer s'equívoc.

Que no trobau que vaig fer bé?



A sa darrera reunió de Premsa Forana, es representants de sa revista "SANT JOAN" mos obsequiaren amb so segon bolletí informatiu de s'Ajuntament d'aquell poble.

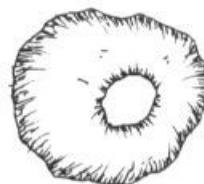
És un llibret molt ben editat on s'hi poden veure extractes d'ets acords presos durant s'any, un resum de ses coses més importants fetes i per a fer, diverses actes... i altres temes que poden ser d'interés p'ets santjoaners.

Que no és això lo que deien que farien per aquí? Idò ja ho veis, n'hi ha que ho han fet tenir de ver!

No és ver que, d'ara endavant, es primer dijous de cada mes ha gin de fer un bàndol que digui:

"Se fa sebre an es públic que es qui vulgui menjar bunyols pot anar a s'Ajuntament, que en haver acabat es Ple en donaran a tots es assistents".

Pensau que així p'entura sa gent hi aniria, i amb sos acords que pren sa nostra Corporació, no crec jo que en fessen cap de bona.



M'han contat que s'altre dia va venir a Sant Llorenç un representant que cercava una llibreria d'es Carrer de sa Sínia. Com que no hi havia ningú que li sabés donar indicis, ho va haver de preguntar a un zelador, qui, després de pensar-s'ho una estona, li va dir que aquest carrer no era de Sant Llorenç. Sense donar-se per perdut, a força de demanar i demanar, va arribar a aclarir que era es que abans (?) s'anomenava "Victoria". Aiximateix és collonut que fins i tot an es llistí de telèfons estiguin canviats es noms d'es carrers i s'Ajuntament encara tengui ses plaques velles! No i això que ja fa dos anys que acordaren canviar-les!

I ja que en parlam, no hi està de més fer notar ses singulars dimensions de s'aparell reproductor d'es responsables lingüístics de sa Telefònica.

Hi han fotut una mescladissa de noms antics i nous que no hi ha qui s'aclaresqui. I a més, hi ha més faltes d'ortografia que a un pamflet d'es "Sentro Cultural Mallorquín".

Fixau-vos, sinó, com posen "Virgen Trobade", en lloc de Verge Trobada, "Cardazar", "Cardessar" o "Cardesar", quan toca ser Cardassar, "Sini" per Sínia, "Sa Taulera" en lloc de Sa Teulera,...

Es "gonellistes" poden estar alabats!



A s'Ajuntament segueixen amb sa legalíssima pràctica de fer fer instàncies an es que sol.licitin alguna informació especialment mo lesta per alguns membres d'es "clan".

De cap manera penseu que ho facin per empenyar! Estic completament convençut que els guia una lloable intenció de fomentar s'esperit literari d'es llorencins.

A més, sabeu que hi queda de bé això de "IL.LUSTRÍSSIM"!

LOS ESCOLARES CON EL EJERCITO

El pasado 3 de febrero giraron los alumnos de 5º nivel, acompañados de los de 4º y varios profesores, una visita al Acuartelamiento Infantería Palma nº 47.

Quizá alguien se pregunte ¿el por qué? de la excursión. Era para que el niño ya desde su temprana edad empezara a aclimatarse con las Fuerzas Armadas, conociera y entendiera lo que es el espíritu militar. Santa Teresa decía que "para que exista amor es necesario el mutuo conocimiento". Es casi imposible entender lo que es una profesión si no se la conoce. El Ejército es empresa común de la Patria; en la que participa todo el pueblo, y es necesario que todo español se sienta identificado con aquél, que lo ame, lo comprenda y vea en él el sostén y pilar de la Patria.

El Ejército es pues preparación, instrucción y formación de hombres, que son los guardianes los defensores de su Patria y ésta los necesita, para que se conserve su vida, su independencia y su honor.

Creo, como profesor, la necesidad de acercar al niño al Ejército, para que ellos tengan ocasión de conocer a este amigo suyo grande y fuerte, que se llama FAS.

Si conseguimos este acercamiento del educando con su Ejército, entonces el muchacho joven se sentirá más familiarizado con éste y los sacrificios que le reportará sus pasos en fila serán insignificantes. A cambio recibirá como recompensa, a su paso por él un enriquecimiento personal en lo físico, en lo profesional y especialmente en lo social y moral. El joven, al prestar su servicio militar, cumple con la sociedad, su primer deber de adulto, se habrá formado un hombre preparado para trabajar y servir a España.

Al Ejército lo necesitamos y por eso lo tenemos. "No hay España sin libertad y no hay libertad sin Ejército" escribió un día Benito Pérez Galdós en sus "Episodios Nacionales". La frase del autor sigue siendo tremendamente cierta.



L. Galmés (Profesor)

A LA C.O.E. - 101

Regimiento Infantería Palma - 47

C.O.E., soldados valientes,
siempre van de las Ordenanzas pendientes,
alegres y obedientes.

A campo libre, cumplen misiones,
buscando provisiones,
han de ir por la maleza,
sin ninguna pereza.

Al rappel practican frecuentemente,
con una brillantez excelente
ellos por ver a nuestra Patria temida,
daría hasta su vida.

C.O.E., "boinas verdes"
sois valientes y excelentes.

Autor:

Agustín Domenge Pont
Alumno 5º Nivel de E.G.B.

gruas

SENT

muro

SERVICIO PERMANENTE

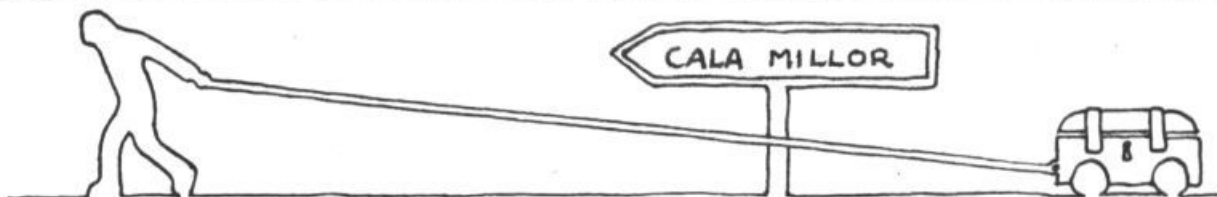
Tno. 537092

PLUGES

En tot l'any 1981 a Sant Llorenç hi varen caure 348 litres per cada metre quadrat, i pel gener de 1982 ja n'hi han caiguts 46. Esperem que enguany sia un poc més banyat que el passat, que si no, no ho se com anirem!

En Xesc i en Miquel de Ses Planes





I què voleu que us digui? Jo em pensava que el nostre Ajuntament tenia una certa inclinació artística i que li agradaven les coses hermoses i ben fetes, però ara veig que anava ben errat. Mirau si és ver lo que dic, que al darrer ple hi vaig anar amb un jersei que m'ha fet la meva dona, la cosa més preciosa que hàgiu vist mai. Tant és així que pel carrer totes les fadrinetes es giren per mirar-lo, i fins i tot n'hi ha que em siulen. Idò bé, no hi va haver cap regidor que fes el més petit comentari damunt l'obra d'art! Us ne podeu a venir? Idò és ben ver! Déu meu, Déu meu, es tan ben arreglats els artistes llorencins si han de menester ajuda oficial!

Desil.lusionat i consirós, com sempre, em vaig resignar a aguantar les argumentacions dels nostres capdavaners.

Començaren dient i recordant que Sant Llorenç contribueix amb un 39% a la construcció de la depuradora de Cala Millor, i com que quan l'havien de fer -i no la feren perquè no hi havia menuts- les coses no valien tant com ara, resulta que hi haurem d'afegir devers onze milions de pessetes (11.000.000), i, en opinió d'alguns regidors, és més que probable que encara facem curt.

La llei diu que els calamillorers sols en poden pagar la meitat, i que l'altra és assumpte nostre, per la qual cosa, vist que anam més pelats que un jonc, trobaren que lo seu era fer un préstec al Banc de Crèdit Balear.

Per mirar de fer un poc de via, que amb això es veu que sí que frissen, digueren que demanarien els onze milions, i que llavors ja cobrarien la part de Cala Millor amb contribucions especials (Supòs, deixondits lectors, que no hi emporta que us digui de quines butxaques sortiran aquests dobbers en cas de que les contribucions "especials" duguin el ritme de cobrament de les "normals"). Bé, la qüestió és que faran un préstec d'onze milions, per un any, renovable, al 20% d'interés. Si, no m'he equivocat, al 20% d'interés. Si el fessen al Banc de Crèdit Local els sortiria al 8%, però es torbaria massa, i això ha de quedar enllestí aviat, que sinó tot puja, digueren. Lo que no especificaren, emperò, és com era que no s'hi havien posat un poc més prest si ho volien tenir acabat enguany. Per ventura no ho havíem de menester sebre..., qui sap? Lo que sí sabem, encara que no estiguem forts en números, és treure un petit compte:

Onze milions dividit per dos	5.500.000'-
Onze milions al 20% d'interés	2.200.000'-
Comissions al banc, despeses de constitució i quatre "menudències" que sempre hi ha, rodonejant	300.000'-

Total 8.000.000'-
Que us ha agradat el bullit? Idò que us aprofiti!

A l'altre punt hi va haver una breu discussió entre carrioners i llorencins sobre la necessitat de canviar el local de la delegació de l'Ajuntament a Son Carrió, perquè a l'actual resulta que no hi ha telèfon ni excusat. Com que el fet de veure un funcionari municipal fent les feines a un cap de cantó faria un mal efecte entre els contribuents, tots, amb molt bon criteri, vengueren a bé amb el canvi.

Un altre punt deia que el Govern Civil els ha via enviat una carta demanant-los una relació de les principals necessitats de la vila. També volien sebre què costaria dur-les envanti com feien comptes pagar-les. Quedaren que cadascú faria una llista i llavors ho discutirien a un ple extraordinari.

Serà interessant i revelador el sebre què és lo més important per als nostres regidors.

Quan hagueren dit que la Creu Roja està pràcticament acabada, i que farien gestions per a la compra d'una emisora, el batle, amb el posat seriós que el caracteritza, donà per acabar la sessió.

Josep Cortès



És ben cert aquell adagi mallorquí que diu "canten papers i menten barbes", per això em fa il·lusió preparar un treball de recollida de documents com presos dins la dècada 1340-1350, per aportar a la nostra Història una mica més de llum. Mentrestant m'arriba la notícia que el meu bon amic Vicent Felip, nadiu de Nules, però resident a Barcelona, ha tret molta documentació inèdita sobre la batalla de Llucmajor. Quan ho publiqui crec que n'hi haurà més de dos que quedaran ben esglaiats...

Com hem vist des del 1343 Mallorca fou unida a la Confederació catalano-aragonesa, i per altra banda, en canvi, els jurats de Ciutat anaren a la batalla (1349) amb la seva bandera pròpia (he transcrit el document més amunt on surt la compra de tela "blava", cosa ben normal perquè era la seva i no la del Regne. Bandera que NO retirà el rei Pere sinó que els jurats continuaren emprant-la sempre. Vull insistir sobre aquest punt, perquè l'experiència dels meus anys d'investigació als distints arxius, tant de Mallorca com de fora, em demostra que quan hi havia algun particular, confraria o qualsevol altra entitat que posseïa algun privilegi, franquesa o distinció, tenien prou cura i esment que fos re-confirmat pels distints reis així com anaven passant els segles. Sobre la bandera, en canvi no passa igual. Des de la concessió del rei Sanxo (1312) fins als nostres dies ningú no la reclamà. Hi ha un silenci total. L'explicació és que ningú mai no va contradir els jurats de Ciutat el seu ús, com també a les viles sempre s'ha usat l'escut local propi sense cap contradicció. Si realment i de fet el rei Pere hagués privat als jurats de Ciutat la seva bandera (la quarta i no la del "castellet", invent posterior) els jurats successors, durant qualsevol segle posterior haurien aprofitat qualche canvi polític o qualsevol altre motiu per reclamar-la, cosa que no feren perquè sempre l'han tenguda i mai perduda.

Si la normativa de la Constitució vigent actualment a l'estat Espanyol preveu que dues regions distintes no poden tenir el mateix escut o bandera, jo sé que el primer en acceptar-ho. Ara bé, voler implantar la bandera del "castellet" com a representativa de totes les Illes, i fins i tot solament de Mallorca, és, senzillament, un abús de poder de part dels polítics ciutadans. Al cap i a la fi els pagesos de la part forana ja estam avesats al centralisme i abusos de Ciutat; aixecar-nos contra ells, l'any 1451, (els pagesos portaven la bandera reial barrada) ens ocasionà una multa del rei, de 150.000 lliures. Altre tant podríem dir de les Germanies del 1521-23, relació d'abusos que podria continuar fins arribar als nostres dies. (Sanitat, carreteres, etc)


Si els polítics actuen de bona fe i honradesa a l'hora de triar una bandera representativa per totes les illes, i esquivant el castellet, símbol eminentment ciutadà, crec que la solució seria adoptar les barres amb una franja blava, com ja ha fet sàvia-

ment el Consell General Interinsular; escut que, per altra banda, ja té certa tradició històrica perquè se'l veu representat a la cartografia del s. XVII i XVIII (Mapa del Cardenal Despuig) de periòdics i almanacs.

Finalment, per acabar, només em resta dir que seguiré investigant i tot el material que trobi sobre aquests punts, si val la pena, el donaré a la llum. Precisament tenc la convicció (i ho he demostrat amb tots els llibres que he publicat) que fins que a Mallorca els investigadors hàgim escorcollat bé els arxius -sense amagar res, ni per vergonya ni per malícia-, publicant després la documentació, no podrem escriure la vertadera i autèntica Història de l'illa. I la de totes les Balears.

Ramon Rosselló

ESPORTS



SOLER - PONT

C. Nou, 35 ☎ 56 93 10 Sant Llorenç

escola Card

L'Escola Card ha organitzat un curset de ball, que ha començat aquest mes de febrer i durarà fins al mes de juny, en què se celebrarà la trobada de grups de folklore a Muro. S'ensenyaran jotes, mateixes i boleros, si bé es posarà un esment especial en ensenyar la manera de ballar de la comarca del llevant, la qual, com és sabut, és diferent de la forma de ballar de la muntanya.

L'horari d'aquest curset és el següent: adults, els divendres de 9 a 10 del vespre; els dissabtes de les 11 a les 12, els que ja han realitzat algun curset d'aquests anteriorment; i els dissabtes de 5 a 6, els nins, i qualcú més que no pot anar amb els altres grups a causa de l'horari.

Els que ensenyen els balls són els mateixos alumnes d'anys passats. També podem dir que hi ha devers seixanta apuntats i que només són admesos els nins a partir de 6 anys. A Son Carrió ha començat un curset semblant.

P.J.Ll.





EN AQUESTA HORA ES DEU MOURE
PER DINS LA CUINA, PROBABLEMENT
PREOCUPADA PERQUÈ ME TORB
A ARRIBAR.

JA SE PREPAREN PER DISPARAR...
TONI, MIQUEL, JOAN... DEU MEU!
ENS CONEIXEM TOTS.

!! MALGRAT TOT NO EM MATAREU
PERQUÈ JO NO HI CONSENT !!
TOT AIXO ES UNA ESTÚPIDA FÀLSA.



Volem aprofitar aquesta secció per donar la nostra més cordial enhorabona a la revista "BONA PAU", de Montuiri, que aquests dies passats va complir el seu 30 aniversari. Aconteixements com aquest donen coratge per seguir envant amb la nostra tasca.

(Editorial del setmanari "FELANITX")

LA LLENGUA: UNA RESPONSABILITAT DE LA PREMSA.

Suposam que els nostres lectors deuen tenir notícia de la torrentada de cartes que la premsa diària de Ciutat ve publicant entorn de la identitat de la nostra llengua.

El mal no és nou. Més aviat diríem que es tracta d'una malaltia ja crònica que es va començar a manifestar tot d'una que hi va haver una certa tolerància en l'ús de les llengües distintes del castellà. Però de tant en tant la malaltia presenta uns períodes de particular virulència. Ara passam justament per un d'aquests períodes. És allò que anomenam "una passa".

Les cartes, firmades amb noms i pseudònims diversos, que adesiara es repeteixen, i escrites la majoria en castellà (detall aquest ben eloqüent), han arribat a un grau d'exaltació i desmesura en el to que un ja no acaba d'entendre quina doctrina defensen. En canvis es va fent de cada dia més clar l'objectiu que es proposen: desorientar el públic lector respecte de la identitat lingüística i cultural de Mallorca i les Illes germanes i, de passada, anar fomentant l'odi envers Catalunya, país vinculat al nostre per la història, la tradició i la llengua.

Naturalment, no hi manquen les respostes o rèpliques però el resultat no és aquesta llum que hauria de brollar de la discussió, i és natural, tenint en compte que els promotors de la campanya no cerquen llum sinó confusió.

La Premsa Forana de Mallorca, des de la seva constitució, ha adoptat una actitud clara respecte de la llengua del país. Molts de periòdics que la integren ja venien fent-ne un cert ús (el que li permetien les circumstàncies). Després, a mesura que les llibertats polítiques s'han anat eixamplant, hi ha rebut un cultiu cada vegada més ample sense que el fet haja provocat cap tensió greu ni cap histerisme digne de menció.

Sobre la identitat de la nostra llengua, les seves fronteres, les afinitats i les diversitats entre els dialectes que la componen, i el nom més adequat a tot el conjunt i acceptat científicament arreu del món, és a dir, el de llengua catalana, els especialistes en la matèria ja s'han pronunciat fa estona. Les hauríem de considerar, doncs, qüestions resoltes i no veim cap motiu per haver-ne de negar cap sense arguments racionals.

Per altra part, creim que la premsa mallorquina té l'obligació de proporcionar als lectors una informació objectiva i honrada dels fets, no sòlament per amor al país mateix, sinó per simple dignitat professional, i no veim gens clar que el lector corrent, donada la ignorància i els prejudicis regnants sobre el tema, fomentats durant el llarguíssim període de la dictadura, rebi les clarificacions necessàries, sinó tot el contrari.

Creim que tots els mallorquins capaços d'apreciar certs valors estaran d'acord que la llengua és un bé del patrimoni cultural, no sòlament nostre sinó de tot el conjunt de l'estat, i així ho proclama la Constitució. Per altra part, és un dret reconegut pels alts organismes internacionals, el de conservar la pròpia llengua. Quan una llengua se perd, se'n ressent tota la cultura universal, i quan un dret lingüístic és atropellat, se'n ressent tota la Justícia.

La premsa mallorquina té un paper en aquesta tasca comuna, i si per negligència, covardia o mala fe l'abandona, contraurà una greu responsabilitat davant el poble, que, si és cert que la veritat sempre sura, a la llarga, la hi haurà d'exigir.

HOMENATGE

A darreries de gener, a Ciutat, es va retre públic i merescut homenatge a Don Francesc de Borja Moll i Casesnoves. Es feren xerrades sobre la seva persona com a filòleg, novel·lista i editor i també una taula rodona amb personalitats de les Illes i del Principat.

Un grupet de membres de Flor de Card, com a bons mallorquins i agraïts deixebles, hi va anar a fer caramull.



TECNICAS DE LUCHA NO VIOLENTAS

La no cooperació

La no violència frente a las personas y la revelación a plena luz de las injusticias no son sinó dos aspectos de la lucha no violenta, que entraña métodos de presión y de compulsión mucho más activos.

El primero es la no cooperació. Un poder necesita la colaboración activa o pasiva de una amplia minoría por lo menos de la población. Necesita funcionarios, contribuyentes, trabajadores, consumidores activos, etc. En cuanto una categoría importante de la población se niega a cooperar, la situación del poder se hace difícil, y si la negativa se generaliza la situación se hace imposible.

La no cooperació corresponde a la participación de los ciudadanos en la vida de la sociedad: huelga en todas sus formas (parcial, general, rotatoria, huelga de celo) por parte de los trabajadores, boicot por parte de los consumidores, negativa a pagar los impuestos o redistribución de éstos por parte de los contribuyentes, dimisión, devolución de títulos o condecoraciones por parte de los "notables".

La no cooperació puede ser simbólica y minoritaria al principio de la lucha, para llamar la atención sobre un problema; apunta entonces esencialmente a la opinión pública, una vez informada ésta, la no cooperació puede llegar a ser masiva, y apuntar entonces directamente a debilitar el poder de los responsables de la injusticia.

La desobediencia civil

La diferencia entre la no cooperació y la desobediencia civil es relativa: la huelga, cuando es legal, es simplemente no cooperació, pero si las leyes la prohíben, adquiere categoría de desobediencia civil. En cierto sentido, ésta es una forma de no cooperació que atrae sobre sí la represión y la provoca. Su uso correcto depende de la apreciación de las fuerzas en presencia. Sería absurdo en una lucha política, practicar esta desobediencia de tal manera que su represión no tenga eco alguno en la opinión pública y conduzca a la eliminación de los militantes más activos. Una campaña de desobediencia civil debería ir precedida siempre de una campaña de información orientada a la vez hacia las fuerzas de represión.

Obligar al poder responsable de la injusticia a reprimir al mismo tiempo que se les impide hacerlo eficazmente gracias al mantenimiento de una vinculación con la mayoría silenciosa y con los agentes del poder; proseguir la información, la no cooperació y la desobediencia civil hasta que ceda bajo la presión de la opinión pública o de la fuerza no violenta; tal es, en el fondo, lo esencial de la estrategia no violenta.

La utilización de la desobediencia civil es uno de los puntos que excluyen la identificación entre acción no violenta y acción política legal.

Grupo de Objetores de Conciencia

JAUME CLAPÉS

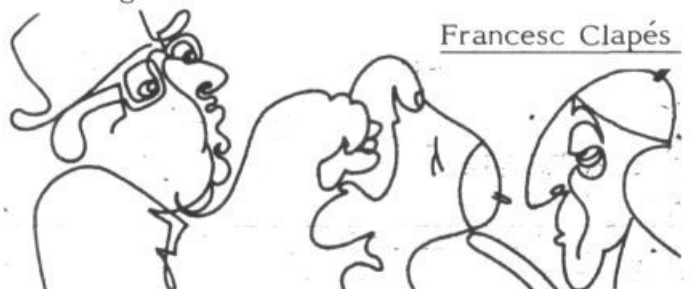
Munpare estava porta per porta amb ca Don Pedro Santandreu, es Sr. Teco, i sempre hi anava a fer-hi feines. Jo també me feia molt amb ell i cada diumenge anàvem a missa plegats, i quan sortíem me donava deu cèntims i es dia de Sant Llorenç un duro. Com que jo, des de nin ja deia que volia ser capellà, es senyor, com que no tenia fills i posseïa una fortuna molt gran, me deia que me pagaria sa carrera.

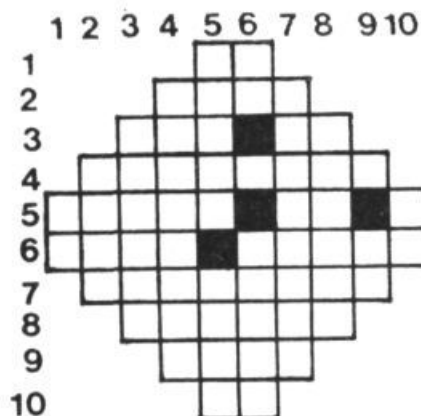
L'any 35, quan se va morir es seu germà, es senyor va dir a munpare: "Jaume, te convé que t'apuntis a sa Falange". "Si vostè ho troba... Però jo no tenc camia ni res de tot això". "Sa senyora la te farà". I es senyor el va apuntar a sa Falange.

Se mou sa guerra i quan desembarcaren cridaren gent i hi feren anar tots aquests. Arribaren es dia 15 i l'endemà ja era mort. Noltros ja no el vérem pus, perquè així com les mata ven els enterraven o els cremaven, però hi va haver testimonis que ho veren.

Es senyor, aiximateix, quan mumareta va que dar viuda, de tant en tant venia i: "Jas, Paula, aquí hi ha un duro per anar a comprar pa". Però munpare se va morir a s'agost i es senyor dia 28 d'octubre i se va haver acabat sa història, perquè sa senyora ni un duro mai! Es tava molt contenta de que vengués a veure-la o a fer-li companyia, però mai hi va haver ni una petita compensació. Ni quan se va morir, que va deixar sobres a moltes persones, en noltros tampoc no hi va pensar. I això que sabia ben cert que sa mort de munpare era perquè es senyor tenia molta por, i com que munpare era un homo molt reforçat, anava a cas-seva a gordar.

Francesc Clapés





HORITZONTALS.- 1.- Nom de lletra. 2.- Poble de l'illa de Mallorca. 3.- Sense brillantor. Símbol del sodi. 4.- Que mana, autoritari. 5.- El qui usa la fona com a arma. Pronom. Símbol del sofre. 6.- Varietat de ferro que conté un tant per cent de carboni combinat, capaç d'adquirir pel temps una gran duresa i elasticitat. Que no va depressa. 7.- Natural d'Aragó. 8.- Assaonar carn amb sal, vinagre i altres ingredients per a llur conservació. 9.- Tenir amor a una persona o cosa. 10.- Al revés, Déu egipci.

VERTICALS.- 1.- Nota musical. 2.- Varietat de cafè. 3.- Forma particular de fer alguna cosa. 4.- Allò que cap en un paner o panera. 5.- Avisar (algú) perquè comparegui a tal hora a un lloc determinat. Substància que serveix per aferrar coses. 6.- Preposició. Consonant. Relatiu o pertanyent als lòbuls. 7.- Donar nom

a algú o alguna cosa. 8.- Sorrera. 9.- Vocal. Consonants. 10.- És el femení de l'adjectiu possessiu "son".

Veiam si dins aquest bullit hi trobau els noms de deu mamífers!

B	N	M	T	R	S	P	O	I	H
C	B	A	L	E	N	A	R	I	Q
E	A	F	A	R	I	G	S	R	R
R	R	C	A	V	A	L	L	A	T
V	A	O	R	T	A	L	P	D	U
A	T	S	N	I	I	O	O	E	I
T	A	O	R	N	G	P	R	M	P
E	K	G	O	A	C	M	C	O	L
L	R	C	U	N	X	E	J	R	N
L	L	E	O	P	A	R	D	D	Y
M	O	D	L	S	T	L	B	T	R

ENDEVINALLA

Enmig de la mar estic
en sa serena i es dia,
i a casa d'es meu senyor
no es dina que jo no hi siga.



Si componeu les lletres d'aquest quadrat vos sortiran els noms de tres pobles de Mallorca.

A	L	I	A
O	D	T	R
M	C	N	E
I	V	I	A

PROBLEMA

Per quins números s'ha de multiplicar aquesta quantitat: 12345679, perquè es producte sia un número compost de xifres totes iguals?

FUGA DE VOCALS

D _ N _ NT GR _ C _ S P _ R _ GR _ V _ S,
N _ G _ C _ N _ TS H _ M _ S S _ V _ S.

SOLUCIONS

PROBLEMA

S'ha de multiplicar per 9 o per qualsevol dels múltiples de 9.

Donant gràcies per agravis,
negocien els homes savis.
NOMS DE POBLES
Montuiri, Calvià, Deià.

FUGA DE VOCALS

La sal.

ENDEVINALLA

C E
P I N A
M A T N A
M A N A D O R A
F O N E R M E S
A C E R L E N T A
A R A G O N E S
A D O B A R
A M A R
A R

C B A L E N A I
E A F A R I G R
R R C A V A L L A
V A L P D
A T S I O D E
T A O N P R M
E G O C O
L C
L L E O P A R D D



C. D. CARDASSAR

Día 31 de enero. OLÍMPIC-CARDASSAR

Para narrar los partidos jugados por el Cardassar en los meses de enero y febrero me falta fuerza de pluma para describirlos tal cual son y se merecen los jugadores.

Este día asistimos a un partido de rivalidad contra el "gafe" Olímpic de Manacor, que hizo honor a la fama que viene ostentando cuando juega contra el Cardassar, tanto en su terreno como en el adverso.

Resultado: 0-0. Si no se movió el marcador no fué por falta de empeño de la delantera, que derrochó en entusiasmo durante todo el encuentro. La diosa Fortuna y el portero, en espléndidas intervenciones, salvaron al Olímpic de una fuerte derrota ante su público, o mejor dicho, en su campo, ya que muchos aficionados del Cardassar se trasladaron para presenciar este encuentro, doblando a los asistentes locales.

A los cinco minutos de juego se habían desperdiciado tres claras ocasiones de gol. El público asistente pronosticaba un claro tanteo visitante, pero no fué así por las causas arriba mencionadas, y a medida que transcurría el partido se nivelaron las fuerzas. Aunque si hubo un señor dentro del campo, descontando al árbitro, fué el Cardassar.

Día 7 de febrero. CARDASSAR-INDEPENDIENTE

Aquí se tuvo el segundo tropezón de la temporada. El Cardassar, con sus hombres bien marcados, no encontró el camino del gol durante la primera mitad del partido, que fué bastante insulsa. Si lo hicieron los visitantes, colgando un balón con el que nada pudo hacer el portero Calderón para detenerlo.

En la segunda parte reaccionó el Cardassar poniendo en serios apuros a la portería contraria, y fruto de ello fueron los goles que vinieron.

Pero a D. Juan Novio, para demostrar su antipatía pueblerina y al Cardassar en concreto, no le bastó con haberle sancionado fuertemente a dos jugadores el año pasado, sino que en el presente también dejó su enfervorizado recuerdo. Anuló el mejor gol que Nadal marcara en la temporada y se ensañó con faltas absurdas una y otra vez. Resultado: 2-2 y gracias. El árbitro y el Club Independiente, contentos y los pobres del Cardassar afónicos y decepcionados.

Día 14 de febrero. CARDASSAR-ESPORLAS

El partido cumbre de la temporada, porque muy difícilmente se conjugan tanto la perfección, la emoción, el buen fútbol y el resultado durante un encuentro.

El Esporlas, líder absoluto de la presente competición, se presentaba en San Lorenzo imprimiendo cierto respeto, y como tal se le trató. Resultado: 4-2. Por el Cardassar marcó los tantos Bayó, con el dorsal número 9.

La primera parte fué muy competida, marchándose el descanso con un gol a cero a favor del equipo local. La segunda parte fué la de mejor fortuna que nos ha ofrecido el equipo, y de las peores que pitaría el señor Enrique Navarro. Nada más empezar castiga al Cardassar con un discutido penalty que transforma Sampol, estableciendo el empate a uno. Casi seguido y en una "melée" dentro del área, Bayó bate a Tous. De un fuerte disparo casi del medio del campo, Sampol bate al debutante Alvaro, que se coló como una exhalación, y en donde nada pudo hacer el portero, siendo lo mejor que salió de las botas de los espollerines. A partir de aquí ni las injusticias del árbitro pudieron frenar a un Cardassar, que con una supertarde y su delantero centro ponía en jaque a la defensa contraria. El tercero vino de técnica y picardía, cabeceando un balón con la coronilla, y en el cuarto, que cerraría la cuenta, se pegó al balón desde la mitad del campo, dribló a tres defensas y al portero y lo metió cómodamente en la portería. Valía la pena llevar sombrero para tirarlo al ruedo. El público de ambos bandos ovacionó fuertemente.

Al Esporlas no se le recordará por su juego (esperaban más de él), pero sí por su corrección, tanto en jugadores como en seguidores. El Sr. Enrique Navarro demostró su identificación durante el partido, y su incapacidad que quedó plasmada incluso en el acta: confundió San Lorenzo con Palma.

Para finalizar expondremos la opinión de dos aficionados:

Andrés Melis

Cómo viste el partido?

-Una segunda parte fenomenal, un delantero centro inspiradísimo y un portero muy nervioso.

Los cambios posicionales de jugadores en el campo, muy comentables, ya que Riera hubiera podido entrar muy bien por el ala en vez de retrasar un centrocampista.

No comprendo que por alto nos arrebatan los balones. Y el penalty?

-Un tanto subjetivo, puesto que en la posición en que se encontraba el árbitro no vió la falta anterior.

El árbitro?

-Un protagonista del encuentro.

José Rigo

Que tal te pareció el penalty con que se sancionó al Cardassar?

-Creo que estaba en mala situación para verlo y mal apoyado por el linier.

Como juzgarías al árbitro en estos dos últimos partidos?

(Continúa en la página siguiente)

(Viene de la página anterior)

-Su actuación fué nefasta en el partido contra el Independiente. En el segundo quería resaltar más que su uniforme.

Que te pareció el partido?

-Fabuloso, buenos marcajes y mejores delanteros. Destacados: todos. El Esporlas tuvo poca ambición.



Después del partido contra el Esporlas, la clasificación del Torneo a la Regularidad, patrocinado por LA EQUITATIVA y HERMANOS FEBRER, queda de la siguiente manera:

	<u>24-1</u>	<u>31-1</u>	<u>7-2</u>	<u>14-2</u>	<u>ANTERIOR</u>	<u>TOTAL</u>
Gabriel Abraham	2	2	3	3	20	30
Mateo Girart	2	3	3	3	19	30
Juan Riera M.	2	3	3	3	18	29
Juan Nadal	2	2	3	3	18	28
Bartolomé Barceló	1	2	3	2	18	26
Mateo Mayol	1	3	3	3	12	22
Bartolomé Morey	2	2	2	3	14	23
Jorge Soler	1	-	-	3	16	20
Juan Riera P.	-	3	2	2	12	19
Miguel Galmés	1	2	2	3	9	17
Antonio Roig	2	3	3	3	5	16
Angel Calderón	2	3	2	-	9	16
Juan Nicolau	-	-	-	-	10	10
Sebastián Miquel	-	-	-	-	5	5
Juan Alvaro	-	-	1	2	-	3
Francisco Tous	-	2	1	-	-	3

M. Sureda

Restaurante Barbecue



BANQUETES * BODAS * COMUNIONES * BAUTIZOS

Cra. Porto Cristo - Cala Millor

T. 570193

presupuestos sin compromiso